Retriever
Fædrelandsvennen

Nyheter

Tusenvis

125.000 lam dør hvert år i sauefjøsene før de har kommet på beite. Fem sauebønder i Setesdal og veterinær Gunvald Mosdøl er med i et forskningsprosjekt som prøver å redusere tapet.

VALLE

– Ekteparet må bevise at de har rett

Fædrelandsvennen 1 - 05.05.2011 - Side: 2

Forfatter: Tekst. **Johs. Bjørkeli**, johs.bjorkeli@fvn.no, 90 06 47 70

125.000 lam dør hvert år i sauefjøsene før de har kommet på beite. Fem sauebønder i Setesdal og veterinær Gunvald Mosdøl er med i et forskningsprosjekt som prøver å redusere tapet.

VALLE
- Nesten hvert tiende lam av dem som kommer til verden her i landet dør i løpet av fødsel eller få dager etter at de ble født.

Det opplyste veterinær Gunvald Mosdøl til de fremmøtte under et møte som Valle Sau og geit arrangerte før påske. Nå er lammingen i full gang.

- Om lag halvparten av lammene som dør kunne vært reddet med optimal innsats i fjøset, sier Mosdøl til Fædrelandsvennen.

I de to Agder-fylkene ble det i fjor sluppet 30.000 lam på beite. Det kunne altså vært nesten 3000 til om de hadde fått leve opp.

Nå er Mosdøl og tre sauebesetninger i Valle og to i Bykle med på forskningsprosjektet «Lammedød» i regi av Norges veterinærhøgskole. Det fireårige prosjektet går nå inn i sitt andre år. 125.000 lam som dør i fjøsene hvert år er ikke akseptabelt, derfor skal det brukes

ressurser på å redusere dette tallet. 30 veterinærer og sauebønder over hele landet er med i forskningsprosjektet, der døde lam skal innrapporteres.

Så tidlig i prosjektet er det ingen konklusjoner fra forskningen.

- Et av de interessante funnene vi har gjort er at en tidligere teori om at mange lam dør fordi mødrene er blodfattige ikke stemmer. De viser seg tvert imot å ha høy blodprosent, sier Mosdøl.

Noen lam er for svake til å vokse opp. Noen ligger så feil i moren at de dør på grunn av komplisert fødsel, spesielt hos søyer med mange lam. Noen søyer har ikke fått nok eller riktig fôring før fødsel.

- Både for sterk og for svak fôring er uheldig, understreker Mosdøl.

Feil fôring kan redusere utviklingen av fosterhinnen, noe som øker risikoen for oksygenmangel på slutten av drektigheten og som igjen kan gi svake eller dødfødte lam.

Underfôring av moren kan også føre til at moren har lite råmelk. Dette fører ril næringsmangel hos lammet. Om det i tillegg blir nedkjølt ender det med tidlig lammedød. Videre kan muggsopp i høyet være årsak til kasting og dødfødsler.

- Min mening er at det er blitt avlet for hardt de siste årene. Ei søye har bare to spener, derfor blir det ofte ikke nok mat til alle trillinglammene, sier Mosdøl.

Det er helt avgjørende for lammene å få nok råmelk fra moren de første døgnene. Lam er ikke født med antistoffer og er avhengig av å få dette gjennom morsmelken for å ha motstandskraft mot bakterier.

Det er heller ikke sjelden med firlinger og til og med femlinger i dag.

Mosdøl er også skeptisk til den store besetningen sauebonden må ha for å få økonomi ut av saueholdet.

- I dag må en bonde ha 200 vinterfôrede sauer om han skal leve bare av sauehold. En bonde klarer ikke alene å hanskes med stort mer enn 100 sauer om skal han makte den innsatsen som kreves med fødselsovervåkning og oppfølging av mor og barn for å få optimalt og dyrevelferdsmessig godt resultat, sier Mosdøl.
forskningsprosjekt. SVAKE LAM. FOR HARD AVL. FOR STOR BESETNING.

© Fædrelandsvennen